

İki örnek de Konya köylerinden verebiliriz. Konya'da çocukların uçurtma ile oynamasına büyükler karşı çıkmakta, bunun hem günah olduğu, hem de uçurtma uçurulduğu zaman yağmur yağmayacağı, toprakların kuruyacağı yolunda bir inanç bulunmaktadır. Gene Konya'da çocukların kamçı ile döndürdükleri topaç (bu oyuna fırça ya da kozak oyunu denmektedir) oyununu halk, yasaklamak ister, çünkü fırçayı bulan 'ezit İmam Hüseyin'i öldürttüktan sonra başını kesip ayağıyla vurarak döndürmüş. Böylece fırça Hazret-i Hüseyin'in kesik başı ile özdeşleştirilmektedir.

Körebe oyunu da ilginç bir örnektir. İsveç'te oyunun adı "kör keçi" anlamına *Blinde-buk*'tur. Almanlar, oyuna *Blinde Kuh* yani "kör inek", Güney Almanya'nın kimi yörelerinde gene "kör keçi" anlamına *Blind Bock* demektedirler. Bunun gibi örneğin, Anakara'nın köylerinde körebenin adı "kör Çebiş'tir. Çebiş keçi yavrusu demektir, tepesindeki saçları gözlerinin üstüne düştüğünden körebe oyunundaki gözleri bağlı ebeye enzetilmesinden oyuna bu ad verilmiştir. Güney Almanya'da "kör keçi" anlamına ebe, kimin alnına elini iki kez değdirebilirse, değdiğinde "yandı" denir. İşte bu örnekler üzerinde incelemelerin yorumu ilginçtir. İlkelerde bir kurban ritüelinde, rahip, hayvan postu giyer, gözleri bağlanır, rastlantıyla eli kime değerse o kurban olarak ateşte yakılır. Ritüelde hayvan postu giymek, oyunda "kör keçi" olma; her ikisinde gözlerin bağlanması; rastlantı ile değdiğinin ritüelde gerçekten yanması gibi ortak noktalar, ister istemez oyunun bu türden bir ritüelin kalıntısı olduğu görüşünü pekiştirmektedir.

Çocuk oyunlarında, gerek sözle, gerek eylemle, eski büyüsel uygulamaların kalıntısı olduğunu gösteren pek çok izlere

bir kurban ritüelinde, rahip, hayvan postu giyer, gözleri bağlanır, rastlantıyla eli kime değerse o kurban olarak ateşte yakılır. Ritüelde hayvan postu giymek, oyunda "kör keçi" olma; her ikisinde gözlerin bağlanması; rastlantı ile değdiğinin ritüelde gerçekten yanması gibi ortak noktalar, ister istemez oyunun bu türden bir ritüelin kalıntısı olduğu görüşünü pekiştirmektedir.

Çocuk oyunlarında, gerek sözle, gerek eylemle, eski büyüsel uygulamaların kalıntısı olduğunu gösteren pek çok izlere rastlanmaktadır. Ebe karşılığı kurt, şeytan, cadı gibi anlamlara gelen sözcükler kullanılması (örneğin Anadolu'da kimi yerde ebeye öcüm denmesi gibi); kimi oyunlarda cennet, cehennem, yanmak gibi sözcüklere rastlanması, oyunda belirli bir yere, özellikle kaleye tükürmek, ya da ebeyi seçerken ve oyuna başlama sırasını belirlemek için bir taşın üstüne tükürmek gibi eylemlerin ritüel ve simgesel anlamları bulunmaktadır.

Çocuk oyunları açısından kültürümüzün kökenlerine de inilebilir. Önce oyun terimlerinin incelenmesi bizi bu sözcüklerin kökenindeki anlamlarına götürebilir, böylece oyunlardaki bu sözcükler yoluyla oyunun kendisinin eski işlevi ve toplumdaki yeri saptanabilir. Oyunların kendileri de böyle bir araştırmayla kökenindeki işlevinin saptanması bakımından ilginç sonuçlar verecektir. Sözelimi Anadolu'da yaygın olan Dokuz Taş ya da Dokurcun oyununun Kırız Kazaklarında ve Özbeklerde fal için kullanılan bir işlevi vardı. Kumalak denilen taşlar dokuz yere ayrılarak fala bakılıyordu. Gene Anadolu'da çok yaygın olan aşık oyununun kökenine inildiğinde, Türk göçebelerin aşık kemiği ile fal açtıklarını öğreniyoruz. Nitekim aşık kemiğinin bu işlevinin bugün Anadolu çocuk oyunları içinde bir ölçüde korunmuş olduğunu görüyoruz. Örneğin